

บทบาทพระสงฆ์ต่อการจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่
กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

The Role of Monks in Educational Management According to the New Humanistic
Philosophy: A Case Study of Wat Samrong School Nakhon Chai Si District
Nakhon Pathom Province

¹ทินกฤตพัชร รุ่งเมือง, ²ประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข และ ³พระปลัดประพจน์ อยู่สำราญ

¹Tinnakrittapat Rungmuang, ²Prapawan Trakulkasemsuk and

³PhrapaladPrapoj Yusamran

¹²คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

¹²Faculty of Education, Panyapiwat Institute of Management, Thailand.

³สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

³National Office Of Buddhism, Thailand

¹Corresponding Author E-mail: tinnakrittapatrun@pim.ac.th

Received May 22, 2020; Revised June 17, 2020 Accepted June 28, 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทพระสงฆ์ แนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 1) ครูพระสอนศีลธรรม 5 รูป 2) ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และ 3) ครูในโรงเรียน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ ช่วยในการพัฒนามนุษย์และสังคม ให้มนุษย์มีการพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้สึที่ดี เต็มไปด้วยความรักเมตตาอันยิ่งใหญ่ เน้นการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การนั่งสมาธิ การปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สามารถนำมาใช้ในการพัฒนามนุษย์ให้มีความ เจริญออกมาได้ทั้งทางด้านกายภาพ ทางด้าน สังคม ทางด้านจิตใจ และทางด้านสติปัญญา

องค์ความรู้/ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ คือการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

คำสำคัญ: บทบาทพระสงฆ์; มนุษยนิยมแนวใหม่; การจัดการศึกษา

Abstract

This article has 1 objectives: to study the roles of monks Concepts and methods of education according to the new humanistic philosophy, 2) to study the problems and obstacles in the management of education according to the new humanistic philosophy, and 3) to propose methods of education according to the new humanistic philosophy The research model was a qualitative research by using interviews to collect data consisting of 1) 5 moral teaching teachers, 2) 1 school administrator and 3) 5 teachers in the school. Is Semi-structural interview form Qualitative data analysis from interviews Using content analysis, the research found that The role of monks Helps in human and social development. Allowing humans to develop themselves both physically and mentally. As well as to convey good feelings Full of great compassion Emphasizing the organization of Buddhist activities such as meditation, observance of Buddhist doctrine Can be used in the development of humans to be Can grow both physically, socially, mentally and intellectually.

Knowledge/ Findings from this research Is the provision of education according to the new humanistic philosophy in accordance with the aims for children and youth to develop into perfect humans.

Keywords: The role of monks; New Humanism; Educational Management

บทนำ

แนวคิดมนุษยนิยมแนวจารีต (Traditional Humanism) พบว่ายังมีข้อจำกัดอยู่ คือการมองคุณค่าของสิ่งมีชีวิตในแนวแคบ ๆ นักมนุษยนิยมมักมองว่าชีวิตมนุษย์และสิ่งอื่นที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์เท่านั้นที่มีคุณค่า เป็นศูนย์กลางของทุกสรรพสิ่ง โดยไม่สนใจคุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่น ซึ่งในความจริงแล้วมนุษย์ก็ไม่มีสิทธิพิเศษแต่อย่างใดที่จะเบียดเบียนสิ่งมีชีวิตอื่น เพียงเพราะเรามองไม่เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าแต่ประการใด ประเทศไทยมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศมาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ซึ่งปัจจุบันได้ทำการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่น่าสนใจอารยะประเทศทั้งหลาย ได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ในประเทศของตนเองอย่างแพร่หลาย เนื่องจากว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพประการหนึ่ง ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามได้ทั้งทางด้านกายภาพ ทางด้าน สังคม ทางด้านจิตใจ และทางด้านสติปัญญา สำหรับทางด้านกายภาพนั้น การศึกษาเป็น เครื่องมือทำให้มนุษย์รู้จักวิธีการพัฒนาสุขภาพ ร่างกายของตนทั้งทางด้านสุขอนามัย ตลอดจนทั้งการพัฒนาให้รู้จักติดต่อเกี่ยวข้องกับสิ่งทั้งหลาย ภายนอกทางอินทรีย์ทั้ง 5 ด้วยดี และปฏิบัติต่อสูงเหล่านั่นในทางที่เป็นคุณมิให้เกิดโทษ เป็นต้น ทางด้านสังคมนั้น การศึกษาเป็นเครื่องมือทำให้มนุษย์รู้จักวิธีการพัฒนาความประพฤติ ทำให้มนุษย์เป็นผู้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ละเมิดกฎ กติกาที่ดีงามของสังคมไม่เบียดเบียน หรือก่อความเดือดร้อนเสียหายทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

แนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ (Neo-Humanism) ก็อาจเป็นอีกหนึ่งของแนวคิดทางการศึกษาที่มุ่งเน้น การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ ดังนี้ 1) มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีร่างกายที่สมดุลง มีความสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย มีความคล่องแคล่วว่องไว 2) มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีจิตใจที่ดีงาม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์สูง มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี 3) ให้ความสำคัญกับความรู้ทางวิชาชีพ หรือความรู้ทางวิชาการตามช่วงวัย 4) บุคคลที่สมบูรณ์ควรมีความคิดที่เปิดกว้าง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีน้ำใจและให้โอกาสผู้อื่น เป็นบุคคลที่เติบโต และมีความปรารถนาดีต่อสูงรอบข้าง 5) เน้นเรื่องการใช้ชีวิตให้เป็น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมให้ได้ตลอดจนการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสังคม (เกียรติวรรณ อมาตยกุล และคณะ, 2557)

โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พันธกิจ 1) นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการ

เรียนรู้ เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีอัธยาศัยดี มีวินัย มีความเป็นไทย และมีทักษะชีวิต 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ และแสวงหาความรู้อย่างมีคุณภาพ 3) โรงเรียนมีห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษา 4) ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 77 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2, 2562)

บทบาทของพระสงฆ์ในปัจจุบันที่ปรากฏในสังคมไทย พระสงฆ์ไทยมีบทบาทได้ ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมไทย ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาแก่ชาวบ้าน (ทั้งมหาวิทยาลัย และระดับมัธยมศึกษา ตลอดจนเด็กเล็ก) 2) การเป็นครูผู้สอนตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ 3) การช่วยเหลือสังคมด้านการบริจาคทุนทรัพย์แก่ หน่วยงานต่าง ๆ 4) การช่วยเหลือด้านการรักษา โรงพยาบาลแก่ผู้ยากจน 5) การเป็นผู้นำชุมชน ในการพัฒนาชุมชน 6) การเป็นผู้นำในการแก้ไข ปัญหาอาชญากรรม 7) การช่วยเหลือด้านการสร้างสถานที่ราชการ 8) การเผยแผ่หลักธรรมผ่านสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ โดยการเป็นผู้แสดงธรรม ปาฐกถา ธรรม และการประพฤติปฏิบัติธรรมฯ ทั้งนี้เพราะบทบาทของพระสงฆ์ในการสนับสนุนด้านการศึกษาเป็นเรื่องที่คุ้นเคยสำหรับประชาชนทั่วไป กล่าวคือวัดมีการจัดตั้งกองทุน หรือมูลนิธิ สงเคราะห์ให้กับนักศึกษาที่ยากจน เรียนดี มีความประพฤติดี โดยพระสงฆ์จะมอบทุนให้ในวันแม่ วันเด็ก วันวัด สงกรานต์ พิธีงานศพ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรู้สึกว่าวัดไม่เคยทิ้งเยาวชน ภายในชุมชนรวมทั้งการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์การศึกษาให้กับสถานศึกษาในชุมชน นอกจากนี้พระสงฆ์ยังเป็นวิทยากรให้ความรู้ให้กับโรงเรียนในชุมชน ในหลาย ๆ เรื่องได้ เช่น วิชาภาษาอังกฤษ วิชาสังคมศึกษา วิชาพุทธศาสนา เป็นต้น เนื่องจากพระสงฆ์สมัยใหม่มีการศึกษาสูงขึ้น จึงเปรียบเสมือนเป็นการพึ่งพากันระหว่างวัดกับชุมชน (พรชัย พันธุ์ธาดาพร, 2559) พระสงฆ์จึงเป็นกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญทางด้านการศึกษานับมาแต่โบราณกาล โดยเฉพาะในส่วนของการพัฒนาการศึกษาด้านธรรม และต่อมามีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาครอบคลุม ไปจนถึงการศึกษาในระดับโรงเรียนที่ขยายโอกาสให้กับชุมชนโดยรอบที่เรียกว่า บวร คือ บ้าน วัด และโรงเรียน จึงเห็นได้ว่า บ้านมีความเชื่อมโยงกับวัด และโรงเรียน โดยที่วัดเป็นจุดศูนย์กลางของ การศึกษา จะเห็นได้ว่า พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการมีอยู่ของชุมชนในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็น ชุมชนในเชิงเครือญาติ และชุมชนแห่งการศึกษาเรียนรู้ ซึ่งพระสงฆ์สามารถถือได้ว่าเป็นผู้นำในการเรียนรู้สำหรับชุมชนเป็นเวลานาน (พระครูอุทัยพัฒนโกศล (ฉลอง กุสโล), 2559)

บทความวิจัยนี้นำเสนอบทบาทพระสงฆ์ต่อการจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาบทบาทพระสงฆ์ แนวคิด และวิธีการจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา และนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากร ครูพระสอนศีลธรรมและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาบทบาทพระสงฆ์ แนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
- 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) และสังเกต โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีการวิจัย โดยสรุปดังต่อไปนี้

- 1) การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) โดยการทบทวนแนวความคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ (Neo – Humanism) บทบาทพระสงฆ์ต่อการจัดการศึกษา ทั้งจากเอกสาร หนังสือ รายงานการวิจัย
- 2) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ผู้วิจัยได้ออกแบบข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และดำเนินการสัมภาษณ์กับ 1) ครูพระสอนศีลธรรม 2) ผู้บริหารโรงเรียน และ 3) ครูในโรงเรียน โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
- 3) สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้ทั้งจากการศึกษาในเชิงเอกสารและ การสัมภาษณ์เจาะลึก โดยนำมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่สำคัญ คือแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบความสัมพันธ์ตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่) บทบาทพระสงฆ์ต่อการจัดการศึกษา
- 4) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
 - 4.1 การศึกษาวิจัยข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ (Neo – Humanism)
 - 4.2 การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษยนิยมแนวใหม่ (Neo – Humanism)
- 5) การดำเนินการเพื่อกำหนดกระบวนการขั้นตอนและแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย หรือผู้ให้สัมภาษณ์อันประกอบไปด้วย 1) ครูพระสอนศีลธรรม 2) ผู้บริหารโรงเรียน และ 3) ครูในโรงเรียน โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

5.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยการออกแบบหรือสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวมีการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนในเชิงเนื้อหาให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ จำนวน 3 คน สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview)

6) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ลักษณะ อันได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทางสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งแหล่งข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับทุติยภูมิ (secondary data) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหรือสร้างแบบสัมภาษณ์เจาะลึก รวมทั้งเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลในการวิจัย

6.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางประการสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการบันทึกข้อมูล โดยวิธีการจัดบันทึกข้อมูลและการบันทึกเสียง ผู้ให้สัมภาษณ์ โดยการขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทำการบันทึกเสียง หากได้รับอนุญาตเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

7) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) นั้น มาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยดำเนินการร่วมกับกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) โดยการพรรณนาข้อมูล ตามปรากฏการณ์ร่วมด้วย เพื่อแสวงหาหรือให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบจากกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพอันเป็นแนวทางประการสำคัญที่สามารถนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะ

8) การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย เสนอผลการศึกษาวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

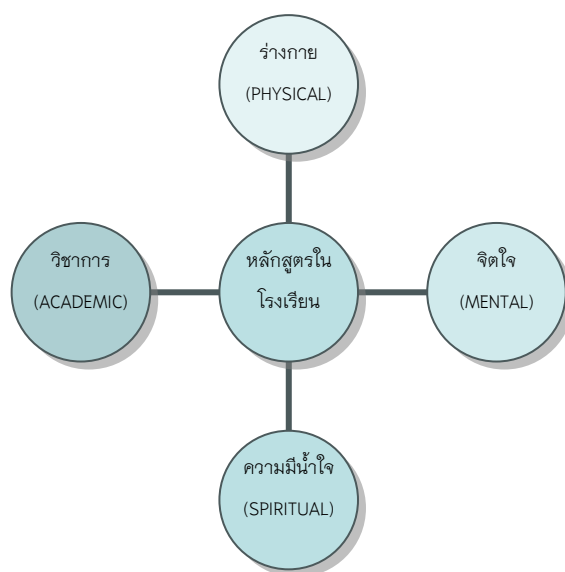
วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยบทบาทพระสงฆ์ ในการจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า “บทบาท” ก็คือพฤติกรรมที่แสดงออกตามสถานะของบุคคลในสังคม บทบาท เป็นแบบแผนความต้องการ เป้าประสงค์ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม เป็นตามลักษณะของตำแหน่งนั้น ๆ หรืออาจกล่าวสั้น ๆ ว่า บทบาทคือสิทธิหน้าที่ในการกระทำของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม ตามสถานภาพของตนเอง ตามตำแหน่งหรือสถานภาพของบุคคล อันเกิดจากความคาดหวังของบุคคลในสังคมนั้น ๆ และบทบาทอาจเปลี่ยนไปได้ตามตำแหน่งที่เปลี่ยนไป บทบาทพระสงฆ์เน้นสอนการปฏิบัติ ส่งเสริมกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมความเป็นเลิศของเด็กทุกด้านในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนร่วมอยู่ในระบบการจัดการศึกษาของชาติไม่แยกส่วนเฉพาะสงฆ์ โดยมีผู้แทนสงฆ์เข้าร่วมอยู่ในคณะกรรมการการศึกษาทุกระดับ อันจะช่วยเอื้อประโยชน์ต่อความเป็นเอกภาพเชิงนโยบายในการจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างได้ประโยชน์สูงสุด รวมทั้งบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาเชิงความรู้คู่คุณธรรม

วิธีการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่หรือ นีโอฮิวแมนนิสต์โดยบทบาทพระสงฆ์ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนามนุษย์และสังคม ให้มนุษย์มีการพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้สึกที่ดี เต็มไปด้วยความรักเมตตาอันยิ่งใหญ่ พระสงฆ์จะดำเนินกิจกรรมโดยการฝึกสมาธิ การดำเนินชีวิตอย่างมีสติ เพื่อเพิ่มทักษะการสังคมที่ดีงาม ซึ่งปัจจุบันพบว่าแนวคิดนี้ได้เข้ามามีบทบาทและนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้การจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมกลุ่ม ตลอดจนการให้คำปรึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในสังคมไทยเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรนีโอฮิวแมนนิสต์ (Neo-humanist) และการจัดให้เป็นหลักสูตรเฉพาะของโรงเรียน ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมในเด็กนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้เด็กนักเรียนเกิดการเรียนรู้เชิงบวก กระตุ้นพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการในการนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า ควรเน้นการจัดการเรียน การสอนควบคู่กับวิธีการตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ที่ดีต่อตนเอง เป็นจุดเริ่มต้นที่จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองและบุคคลรอบข้างทางตรงผ่านประสบการณ์ที่ตนเผชิญ ความเป็นมนุษย์ มุ่งผลลัพธ์ที่จะ

เกิดกับนักเรียน โดยมีการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ ก่อน เพื่อให้เกิดทิศทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงเรียน ที่สร้างความเข้าใจแก่ครูที่จะจัดการศึกษาตามแนวทางได้ถูกต้องและด้วยความรู้ความเข้าใจ สภาพปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยครู ผู้ปกครองและผู้เรียน ส่งผลให้เกิดความสุขความภาคภูมิใจ แสดงผลของการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดความยั่งยืน ยอมรับความเท่าเทียมและศักดิ์ศรีคุณค่ามนุษย์ เคารพตนเองและผู้อื่น และแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขสภาพปัญหาและการกำหนดแนวทางการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ พบว่า มนุษย์เป็นสิ่งที่ชีวิตที่มีพัฒนาการสูงที่สุด พื้นฐานจิตใจของมนุษย์นั้นมีความดีงาม มีคุณค่า ใฝ่รู้ มีความต้องการจากภายในที่จะพัฒนาตนเองไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การพัฒนาคนตามแนวนีโอฮิวแมนนิส (คมกฤษดา ชัยมงคล, 2559) มีบทบาทช่วยพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวให้แสดงออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง (Self Esteem) สามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ เสริมสร้างหลักสูตรในโรงเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพที่สำคัญ 4 ด้าน และการศึกษาที่ดีต้องอาศัยศักยภาพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

ภาพที่ 1 หลักสูตรในโรงเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพที่สำคัญ 4 ด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า บทบาทพระสงฆ์ ในการจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า “บทบาท” ก็คือ พฤติกรรมที่แสดงออกตามสถานะของบุคคลในสังคม บทบาท เป็นแบบแผนความต้องการ

เป้าประสงค์ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม เป็นตามลักษณะของตำแหน่งนั้น ๆ หรืออาจกล่าวสั้น ๆ ว่า บทบาทคือ สิทธิหน้าที่ในการกระทำของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม ตามสถานภาพของตนเอง ตามตำแหน่งหรือสถานภาพของบุคคล อันเกิดจากความคาดหวังของบุคคลในสังคมนั้น ๆ และบทบาท อาจเปลี่ยนไปได้ตามตำแหน่งที่เปลี่ยนไป บทบาทพระสงฆ์เน้นสอนการปฏิบัติ ส่งเสริมกิจกรรม คุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมความเป็นเลิศของเด็กทุกด้านในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษาของชาติตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนร่วมอยู่ในระบบ การจัดการศึกษาของชาติไม่แยกส่วนเฉพาะสงฆ์ โดยมีผู้แทนสงฆ์เข้าร่วมอยู่ในคณะกรรมการ การศึกษาทุกระดับ อันจะช่วยเอื้อประโยชน์ต่อความเป็นเอกภาพเชิงนโยบายในการจัดการศึกษา และ ใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างได้ประโยชน์สูงสุด รวมทั้งบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาเชิง ความรู้คู่คุณธรรม สอดคล้องกับพระครูโพธิสุวรรณคุณ (มานพ จันทาโก) ศึกษาเรื่องบทบาทของพระ สอนศีลธรรมในโรงเรียนที่ต่อการจัดการเรียนการสอน ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คณะพระสงฆ์ จังหวัดได้ให้การสนับสนุนพระสอนศีลธรรมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยเหลือและพัฒนาชุมชน โดยการอบรม การสอนธรรมะ การให้ความรู้ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อให้โรงเรียน และชุมชนได้เข้ามาร่วมและได้รับ ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับธรรมะและความรู้ทั่วไป สามารถนำความรู้ไป พัฒนาตนเองและชุมชนต่อไป ส่วนโรงเรียนมีความคาดหวังกับพระสอนศีลธรรมมาก จึงเห็นว่าการ สอนศีลธรรมเป็นหน้าที่ของ พระสงฆ์ และยังสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดควรแนะนำเทคนิค การสอน และการวัดและประเมินผลที่สามารถนำข้อค้นพบดังกล่าวไปสู่การพัฒนา นอกจากนี้การให้ ความอนุเคราะห์ส่งพระ สอนศีลธรรมมาสอนนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความประพฤติดี และการเรียนดี ขึ้น และด้านการอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนเห็นว่าขาดการประสานงานอย่างต่อเนื่อง Green (1994, อ้างอิงจรีพร นาคสัมฤทธิ์, 2555) พบว่า โรงเรียนส่งเสริมคุณค่าประชาธิปไตย มนุษย์ธรรม การเคารพตนเองและผู้อื่นและให้ทุกคนมีอิสระทางความคิด มีความตระหนักรับผิดชอบต่อสังคมเป็น การจัดการศึกษาแนวมนุษยนิยม (Humanistic Education)

วิธีการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่หรือ นีโอฮิวแมนนิส ซึ่งมีเป้าหมาย ในการพัฒนามนุษย์และสังคม ให้นุชนุชมีการพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการ ถ่ายทอดความรู้สึที่ดี เต็มไปด้วยความรักเมตตาอันยิ่งใหญ่ พระสงฆ์จะดำเนินกิจกรรมโดยการฝึก สมาธิ การดำเนินชีวิตอย่างมีสติ เพื่อเพิ่มทักษะการสังคมที่ดีงาม ซึ่งปัจจุบันพบว่าแนวคิดนี้ได้เข้ามามี บทบาทและนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมกลุ่ม ตลอดจนการให้ คำปรึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในสังคมไทยเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2535) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดมนุษยนิยมใหม่ หรือเป้าหมายสำคัญอย่างหนึ่ง ของนีโอฮิวแมนนิส คือการถ่ายทอดความรู้สึที่ดีสวยงาม เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตาที่ยิ่งมาสู่วิถี การดำเนินชีวิตปกติทั่ว ๆ ไป และแนวคิดมนุษยนิยมใหม่นี้ มีเป้าหมายการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้หมดไป ด้วยแนวทาง 3 ประการคือ 1) การพัฒนาความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ หรือความรักที่เป็นสากล 2)

ร่วมกลุ่มพลังแห่งความรัก และ3) การสร้างสรรค์สังคมใหม่ด้วยความรักความเมตตา รัชนี้ อมาตยกุล (2552) ได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการประยุกต์ใช้แนวคิดนี้ในการบริหารโรงเรียนอมาตยกุล พบว่า โรงเรียนอมาตยกุลนี้ใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ในการสร้างวัฒนธรรมในโรงเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารตนเองของผู้บริหาร งานวิชาการ งานธุรการ และการบริหารทั่วไป และกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า การพัฒนาโรงเรียนให้ดำเนินไปตามแนวนีโอฮิวแมนนิสเป็นไปอย่างช้า ๆ แต่มั่นคง มีบรรยากาศและทำกิจกรรมแนวนีโอฮิวแมนนิสสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีร่างกายแข็งแรง จิตใจที่เข้มแข็งดีงาม และมีจิตสาธารณะ มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่ดี ทำให้เป็นโรงเรียนที่ดีมั่นคง ครูสามารถสอนหนังสือได้เก่งขึ้น ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจ เป็นต้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดลำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรนีโอฮิวแมนนิสต์ (Neo-humanist) และการจัดให้เป็นหลักสูตรเฉพาะของโรงเรียน ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมในเด็กนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เชิงบวก กระตุ้นพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล การเน้นการจัดการเรียน การสอนควบคู่กับวิถีการตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ที่ดีต่อตนเอง เป็นจุดเริ่มต้นที่จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้ความสามารถของตนเองและบุคคลรอบข้างทางตรงผ่านประสบการณ์ที่ตนเผชิญ เน้นความเป็นมนุษย์ มุ่งผลลัพธ์ที่จะเกิดกับนักเรียน โดยมีการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ ก่อน เพื่อให้เกิดทิศทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงเรียน ที่สร้างความเข้าใจแก่ครูที่จะจัดการศึกษาตามแนวทางได้ถูกต้องและด้วยความรู้ความเข้าใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพัฒนาที่เกิดขึ้นมาจาก แนวคิดการบริหารที่เน้นความเป็นมนุษย์ส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษายุคใหม่ที่มีใจรักส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน รวมไปถึงหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน และชุมชน และผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับบุญเลื่อน แสงอรุณ (2015) ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรม ตามแนวตะเข็บชายแดนภาคเหนือตอนบน พบว่า หน่วยงาน องค์กร และชุมชนภายนอกไม่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา มีแนวดำเนินการคือ 1) ยกกระดับความร่วมมือจากองค์กรระดับท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 2) เพิ่มมาตรการด้านความร่วมมือจากองค์กรระดับท้องถิ่น ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ชุมชนที่มีฐานะยากจน ไม่สามารถระดมทุน เพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียนได้อย่างเพียงพอมีแนวทางการคือ 1) ระดมทุนจากหน่วยงานอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 2) ยกกระดับความร่วมมือจากองค์กรระดับท้องถิ่นในการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 3) ระดมทุนจากหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 4) ยกกระดับความร่วมมือจากองค์กรระดับท้องถิ่นในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้น

ผลสัมฤทธิ์ 5) ระดมทุนจากหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และ 6) ปรับลดการระดมทุนจากชุมชนในการกำหนดกลยุทธ์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับสุพจน์ ประไพเพชร (2551) พบว่า เงื่อนไขความสำเร็จที่เกิดจากเงื่อนไขภายในโรงเรียน ได้แก่ เงื่อนไขที่เกิดจากผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้แก่ลักษณะเด่นของผู้บริหาร และผู้บริหารได้รับการยอมรับ เงื่อนไขที่เกิดจากครู ได้แก่ ลักษณะการทำงานของครู ความผูกพันของครู ปฏิสัมพันธ์ของครู กิจกรรมที่เป็นเลิศของครู และเงื่อนไขที่เกิดจากนักเรียน ได้แก่ ลักษณะการอยู่ร่วมกันของเด็กและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า ควรเน้นการจัดการเรียน การสอนควบคู่กับวิถีการตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ที่ดีต่อตนเอง สร้างความเคารพซึ่งกันและกัน สนับสนุนให้นักเรียนตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบต่อส่วนรวมและเป็นจุดเริ่มต้นที่จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับรู้ความสามารถของตนเองและบุคคลรอบข้างทางตรงผ่านประสบการณ์ที่ตนเผชิญความเป็นมนุษย์ มุ่งผลลัพธ์ที่จะเกิดกับนักเรียน โดยมีการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ ก่อน เพื่อให้เกิดทิศทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงเรียน ที่สร้างความเข้าใจแก่ครูที่จะจัดการศึกษาตามแนวทางได้ถูกต้องและด้วยความรู้ความเข้าใจสภาพปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยครู ผู้ปกครองและผู้เรียน ส่งผลให้เกิดความสุขความภาคภูมิใจ แสดงผลของการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดความยั่งยืน ยอมรับความเท่าเทียมและศักดิ์ศรีคุณค่ามนุษย์ เคารพตนเองและผู้อื่น และแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขสภาพปัญหาและการกำหนดแนวทางการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ พบว่า มนุษย์เป็นสิ่งที่มีชีวิตที่มีพัฒนาการสูงที่สุด พื้นฐานจิตใจของมนุษย์นั้นมีความดีงาม มีคุณค่า ใฝ่รู้ มีความต้องการจากภายในที่จะพัฒนาตนเองไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การพัฒนาคนตามแนวนีโอฮิวแมนนิส จึงมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยพัฒนาศักยภาพแฝงเร้นที่มีอยู่ในตัวคนเราให้แสดงออกมาได้อย่างสูงสุดด้วย การทำให้คน เราโดยเฉพาะในเด็ก ๆ ให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง (Self Esteem) และการเข้าสู่สภาวะคลื่นสมองต่ำ สอดคล้องกับรัชนี อมาตยกุล (2552) การสรรหาและพัฒนาครูให้มีความรู้และความสามารถในการดำเนินการตามหลักแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่และปัญหาสภาพของสังคม ปัจจุบันทำให้การประยุกต์ใช้ประสบความสำเร็จได้ยากขึ้น ซึ่งการนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนได้ช่วยให้เกิดแนวทางในการจัดการศึกษาให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม สอดคล้องกับภรณ์ ศิริวิศาลสุวรรณ (2555) พบว่า การจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ ในการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข การนำแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่มาประยุกต์ใช้นั้นเกิดความแพร่หลายมากขึ้นทั้งใน บริบทของการจัดการศึกษาสำหรับครูผู้บริหาร นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ใน หน่วยงานต่าง ๆ จากผลการศึกษาข้างต้นและการศึกษาในบริบทที่

แตกต่างกันออกไปที่จะกล่าวถึงใน ลำดับถัดไป ทั้งคุณลักษณะภายใน (นามธรรม) มุมมองความรู้สึก ทัศนคติ และภายนอก (รูปธรรม) การพัฒนาทางร่างกาย และการปฏิบัติงาน เป็นต้น สะท้อนให้เห็นถึง คุณประโยชน์ของแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ในการนำไปใช้กับบริบทของสังคมไทยอย่างกว้างขวางและ สอดคล้องกับ (Bryce, et al., 2000) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องส่งเสริมทั้ง อุปนิสัย ได้แก่ ความต้องการในการเรียนรู้ แรงจูงใจ ความเชื่อมั่น ความใฝ่รู้ และส่วนที่เป็นทักษะ คือทักษะการ สื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการคิดระดับสูง และทักษะการเรียนรู้ สถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญ เกี่ยวกับ กระบวนการจัดการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ไว้เป็นลำดับต้น ต้องจัดสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตและแสดงคุณค่าของการเรียนรู้ให้เป็น รูปธรรม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

บทบาทพระสงฆ์ต่อการจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัด ลำไธสง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับนโยบายการศึกษา คุณภาพของเด็กและเยาวชนใน การพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ พัฒนาคนรุ่นใหม่ ที่มีจิตใจดีงาม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ไม่กอบโกย ชื่อสัตย์ และเป็นความหวังใหม่
2. ผู้บริหารโรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และเน้นบทบาทของพระสงฆ์ในระบบการ เรียนรู้ต้องมุ่งสร้างสรรค์ให้เป็นโรงเรียนแห่งความรัก โดยปลูกฝังให้เด็ก ๆ รักโรงเรียน รักคุณครู เพื่อน ๆ และรักการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมกับวัย
3. พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนหนังสือ ให้ง่าย และผู้เรียนได้ใช้ความคิด และไม่ลืมที่จะ สอนสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่มีประโยชน์ควบคู่ไปกับวิชาการทุกด้าน รวมทั้งพัฒนาครู ให้มีความเข้าใจ รับ ฟัง มีอุดมการณ์ และคุณครูเองสามารถเป็นแบบอย่างให้กับเด็ก ๆ ได้ในทุกเรื่อง
4. มีการศึกษาพัฒนาโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาตามแนวคิดมนุษยนิยมแนวใหม่ (Neo-Humanism) ด้านการจัดการหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการพัฒนาบุคลากร รวมถึงการ สร้างบรรยากาศแห่งความเชื่อมั่นอย่างนีโอฮิวแมนนิส
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการมีปฏิริยา ได้ตอบซึ่งกันและกัน เพิ่มบรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นกันเอง
6. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และ หน่วยงานภาคเอกชน

ภาพที่ 2 การจัดการศึกษาตามปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสำโรง
อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

สรุป

การจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ เน้นการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการบริหารที่เน้นความเป็นมนุษย์ ปรับเปลี่ยนนโยบายวิสัยทัศน์ที่เน้นความเป็นมนุษย์ของโรงเรียน ความเท่าเทียม/เป็นธรรม เพื่อตักตักยภาพที่มีอยู่ในผู้เรียน ออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างคุณค่าให้เกิดในตัวผู้เรียน รวมทั้งสร้างคุณค่าในครูผู้สอนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน โดยผู้บริหาร และการประเมินผลการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนได้ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้เด็กได้ออกกำลังกายและฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของภารกิจกีฬา นันทนาการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. โรงเรียนควรสร้างกลยุทธ์ร่วมกันในที่ทีมงานกำหนดทิศทางของโรงเรียน มุ่งเน้นการศึกษาที่ทำให้เกิดการอยู่รอดและพอเพียง การสร้างคนดีสู่สังคม และเน้นสิทธิเสรีภาพความเท่าเทียม
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ระดับเทศบาล และระดับจังหวัด สามารถนำกระบวนการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ ไปสร้างแนวทางการบริหารจัดการศึกษาทางเลือกในสถานศึกษาท้องถิ่นทั้ง การวางแผน การดำเนินการให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญามนุษยนิยมแนวใหม่ที่สำคัญ คือ การมุ่งเน้นความเป็นมนุษย์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียน โดยควรให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นหลัก สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (R&D) และมีการพัฒนาตัวชี้วัด (KPIs) ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนและผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติวรรณ อมาตยกุลและคณะ. (2557). *การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมกฤษดา ชัยมงคล. (2559). *ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่มีต่อทักษะการเล่นลูกด้วยข้างเท้าด้านใน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลื่อน แสงอรุณ. (2558). *สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมตามแนวตะเข็บชายแดนภาคเหนือตอนบน*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(3), 66-77.
- พรชัย พันธุ์ธาดาพร. (2559). *บทบาทพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัยใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน*. 17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา.
- พระครูอุทัยพัฒนโกศล (ฉลอง กุสโล). (2559). *บทบาทคณะสงฆ์กับการศึกษา*. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 3(3), 120-135.
- ภรณ์ ศิริวิศาลสุวรรณ. (2555). *ผลของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 7(1), 1473-1487.
- รัชนี อมาตยกุล. (2552). *การประยุกต์ใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสในการบริหารโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนอมาตยกุล (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. สืบค้นข้อมูล https://data.bopp-obec.info/web/index_view_history.php?School_ID=1073180135&page=history.
- Bryce, et al. (2000). *The Era of Lifelong Learning: Implications for Secondary School*. Melbourne: Australian council for educational research.